

Esa Mäkinen 12.8.2012

Helsingin Sanomain Säätiölle

Raportti tutkivan journalismin kesäkurssista Columbia Universityssä

"Jos äitisi sanoo rakastavansa sinua, tarkista asia."

Tämä on Columbian yliopiston tutkivan journalismin kesäkurssin tärkein anti tiivistettynä yhteen lauseeseen. Kolmen viikon aikana luennoitsijoiden puheessa toistui ajatus, että tutkivan journalismin keskeinen työkalu on systemaattinen epäily.

Kurssilla opetettuun systemaattiseen epäilyyn kuuluu ajatus, että kriittisyys toteutuu työtapoina ja järjestelmällisyytenä. Esimerkiksi kysymys "Mistä tiedät tuon asian" on olennainen työtapa ja kysymys, kun tarkistetaan omien lähteiden luotettavuutta. Tärkeä osa systemaattisuutta on ristiinvalotus: jos lähde sanoo yhtä, tukevatko julkisesti saatavat dokumentit samaa?

Myös omien lähteiden hankkimista korostetaan yhdysvaltalaisessa perinteessä huomattavan paljon. "Ei kommenttia" on vain ensimmäinen askel vaivalloisella polulla, joka johtaa tiedon hankkimiseen. Kurssilla tähän puoleen tutkivaa journalismia paneuduttiin paljon.

Kurssin ensimmäinen viikko keskittyi epäilyyn ja tutkivan journalismin menetelmiin. Toisella viikolla paneuduttiin datajournalismin teoriaan ja käytäntöön. Excelin alkeiden kautta näytettiin, miten dataa voi käyttää apuna toimitustyössä. Google Fusion tablesin kautta taas käytiin läpi datavisualisoinnin alkeita.

Luennoitsijoina toisella viikolla oli useita datajournalismin kärkinimiä. Vaikka datajournalismin käytännön opetus oli minulle turhan alkeellista, luennoitsijoiden kautta sai näkemyksen, miten datajournalismia tehdään maailman isoissa medioissa. Resurssit ovat suuremmat, mutta ongelmat täysin samat.

Kolmas viikko keskittyi etiikkaan, lakiin ja sosiaaliseen mediaan. Lisäksi viimeisellä viikolla käytiin läpi kurssilaisten omia, keskeneräisiä projekteja. Kaikki kurssilaiset työstivät kolmen viikon aikana omaa projektiaan yhdessä ulkopuolisten toimittajien kanssa. Juttujen kärkeä, menetelmiä ja

tavoitteita hiottiin tarkkaan. Tällainen hyvin konkreettinen työskentely toi kurssille hyvää käytännön oppimista.

Kolmeen viikkoon mahtui myös huonoja luennoitsijoita. Muutamat olivat valmistautuneet hyvin heikosti tai eivät olleet valmistautuneet lainkaan. Muutama kuvitteli, että kyseessä on koululaisryhmä, ja puhui aivan liian alkeellisella tasolla.

Pääasiallisesti olen kuitenkin erittäin tyytyväinen kurssin antiin. Kolme viikkoa riitti muuttamaan käsitykseni tutkivan journalismin keinoista ja tavoitteista. Tästä tulee olemaan paljon hyötyä työssäni tulevaisuudessa.